

FORMA MINORUM

Mottó: „Még sok mondanivalóm volna, nem vagytok azonban elég erősek hozzá. De amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra.”
(Jn 16,12-13)

Szent XXIII. János pápa:

Ó Vigasztaló Szentlélek,
tökéletesítsd bennünk
a Jézus által megkezdett művet,
tégy minket erőssé,
imádkozz velünk az egész világért!

Add, hogy jobban kihasználjuk az időt
a benső élet elmélyítésére,
adj lendületet apostoli
tevékenységünknek,
hadd érijünk el vele minden,
Krisztus vére által megváltott
népet és embert, az Ő örökségét.

Törd le bennünk
a természetes nagyravágyást,
emelj fel a szent alázat régióiba,
töltsön el minket az igazi istenfélelem
és a nagylelkű bátorság.
Semmi földi kötelék ne akadályozza
hivatásunk tökéletes teljesítését!

Önző érdekek vagy lomhaság
ne hallgattassák el bennünk
az igazság követelményeit,
semmiféle számíthatóság, apró önzés
ne csökkentse a szeretet
mérhetetlen területeit.

Legyen bennünk minden nagy;
az igazság keresése és tisztelete,
az áldozatkészség, egészen a kereszttel
és a halál vállalásáig;
s végül legyen bennünk minden úgy,
amint azt a Fiú Atyjához intézett
utolsó imájában kérte -
úgy áradjon ki ránk,
az Egyházra, intézményeire,
minden egyes hívőre és népre
a Szeretet Lelke,
amint azt az Atya és a Fiú akarták.

89.

2015. június

XXIII. János pápa:

Ima a Szentlélekhez

Barsi Balázs ofm:

Újjáteremtő Lélek
(részletek)

II. János Pál pápa:

Felajánló ima ...

Szent Ferenc:

Az erény ereje

Péteri Pál:

A Szentlélek ajándékai

Joseph Ratzinger:

Szent Ferencről...

VI. Pál pápa:

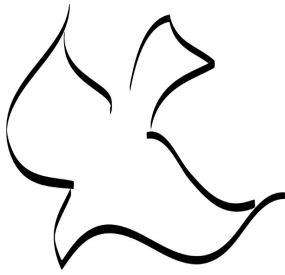
Hitvallása

J. Henry Newman:

Az igazság és
hamisság küzdelme...

Szabados Ádám:

Akiknek fejüket
vették...

Barsi Balázs ofm:

Újjáteremtő Lélek

Isten ereje

A pünkösdi esemény a Szentléleknek mint Isten hatalmának sajátos kinyilvánulása volt. Szent János evangéliumában Jézus már Pünkösdt megelőzően átadta a Lelket: a kereszten, halála pillanatában Máriának és a szeretett tanítváynak, akik ott álltak a kereszttel, illetve feltámadása után az apostoloknak, amikor zárt ajtón keresztül megjelent nekik, közéjük lépett, és rájuk lehelt e szavakkal: „**Vegyétek a Szentleket!**” (Jn20,22) Pünkösdt ennek a Lélek-átadásnak a nyilvános kiteljesedése volt. Ekkor született meg Krisztus Titokzatos Teste, vagyis egy más szinten a megtestesülés csodája ismétlődött meg; s amint Jézus Krisztus emberségét az Atya erővel, azaz a Szentlélekkel kente fel, ugyanúgy Titokzatos Testét, az Egyházat is részesítette a Szentlélek teremtő erejében. Az **Egyház Pünkösdtől fogva miséz, a Szentlélek erejében jelenvalóvá téve Krisztus kereszttáldozatát, s kiosztva annak végtelen kegyelmeit.** Ekkor vette kezdetét az egész földkerekségre vonatkozó misszió, melynek során az apostolok a Lélekkel átítatva tanúskodnak Jézus Krisztusról. Az Atya a Fiú és Szentlélek nevében való keresztséggel kezdve ekkortól épült ki a szentségi rend, melyben ugyancsak a teremtő **Lélek működik csodálatos erővel, aki a szentségek által nemcsak helyreállítja a teremtés rendjét, hanem már az új teremtést készíti elő bennünk.**

Az ősegyház állandóan tapasztalta ezt az erőt, a Szentlélek személyes jelenlétét. Ezt írja Szent Pál az első tesszalóniki levélben: „**Mi ugyanis az evangéliumot nem csak szóval hirdettük nálatok, hanem erővel és Szentlélekkel is, és egész teljességgel.**” (1Tesz 1,5)

A korintusiaknak hasonló szavakkal üzeni: „**Beszédem és igehirdetésem nem a bölcsesség meggyőző szavaiból állt, hanem a Lélek és az erő bizonyosságából, hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugodjék.**” (1Kor 2,4-5) István diakónust, az első vértanút is kegyelem és erő töltötte el, vagyis a Szentlélek (vö. ApCsel 6,8.10).

E végtelen isteni hatalom ugyanakkor gyökeresen különbözik mindattól, amit mi a hatalomról elképzelünk. Ezért van, hogy Isten ereje, hatalma a gyöngeségben mutatkozik meg, a világban, ahogy az Apostol mondja: „**Mi a keresztre-feszített Krisztust hirdetjük, aki Isten ereje.**” (Vö. 1Kor 1,23-24) Jézus életének kezdetén ez a végtelen teremtő erő, a teremtő Szentlélek az Úr aláztos szolgáló leányához társulva mutatkozik, **mint Isten alázata.** Jézus földi életének végén viszont a katona lándzsája által megnyitott szívéből kifolyó vízként, azaz **mint Isten irgalma és áldozata** nyilvánul meg. Az isteni kinyilatkoztatás ezért kettős mozgást követel az emberi szellemtől. Az Ószövetség embere először azt hallja, hogy az Isten erősebb az embernél. Majd megtanulja, hogy végtelenül erős. Ezután azonban Isten kezdi ezt az erőt megkülönböztetni az emberi erőttől, és **új tartalommal megtölteni.**

...Az Egyházban nagyon sok rossz van – általunk. Aki a botrányt keresi, az megtalálja benne, papok és hívek életében egyaránt. Ugyanakkor **jelen van az Egyházban a Szentlélek, Isten személyes ereje, mindenhatósága** is. Ezért érdemes az Egyházba lépni és benne maradni. Rajta kívül ezt a Lelket nem ismerik, legfeljebb mint személytelen erőt fogják fel, de mit segíthet rajtuk egy személytelen erő, akit nem lehet megszólítani?

Az Egyház azonban nap mint nap, szakadatlanul hívja őt az epiklázisek (Lélekhívás) során:

„Teremtő Lélek, jöjj közénk!”

Ahol a szent liturgia Isten Lelkét említi, s az ő segítségét kéri, ott a teremtéshez hasonló isteni erő árad. A **Szentlélek ugyanis mindig teremtő és újjáteremtő Lélek**, nem alakítgató, nem díszítgető, nem a problémákat elfedő. Hinni is csak azért vagyunk képesek, mert a feltámasztó Szentlélek Isten bennünk van. A feltámadott Krisztus az ő erejében jelenik meg a kenyér és a bor színe alatt, hogy millió és millió helyen találkozzon híveivel.

A konszekráció (átváltozás) pillanatában a liturgia Szentlelke térben és időben idehozza hozzánk Krisztus feltámadását. A pap gyarló kezével és szavával, mi pedig mindnyájan emberi szívünkkel részt vehetünk abban a titokzatos eseményben, amellyel az Atyaisten mintegy bekiáltotta a Szentlelket Fia sírjába, hogy megmentse Szentjét a rothadástól. **A feloldozásban is ilyen erő árad: megsemmisül a múlt, és új jövő tárul fel előttünk. Nem is tudjuk igazán felfogni, hogy micsoda isteni ajándékot kaptunk a szentségekben.** Nemcsak kötelességünk, hanem elemi érdekünk, hogy belőlük éljünk, hiszen csak általuk ízlelhetjük meg az istengyermekség csodáját. Minden egyes epiklézis (Lélekhívás), minden egyes szentségkiszolgáltatás életadás, illetve a halál, az alvilág és a kárhozat legyőzése a Lélek erejében. Ezért mondhatjuk, hogy az Egyház szentségi rendjében már megkezdődött az eszkaton, megkezdődött a holtak végidőkbeli feltámadása.

Íme Isten gyöngesége és hatalma, s íme az ő állandó vigasztalása ebben a halálra szánt, mulandó világban.

A Szentlélek és a hit

Nincs annál nagyobb pünkösdi esemény, mint amikor valaki hisz. Ha valahol csodákat művelnek, halottakat támasztanak fel, az mind mellékes ehhez képest, mert csak következmény. A hit eseményében a teremtő és Jézust halottaiból feltámasztó Szentlélek működik, aki bennünket is feltámaszt a hitben, mert „**senki sem mondhatja, hogy Jézus az Úr, csak a Szentlélek által**” (1Kor 12,3). Az az erő, amely a bűnös és hitetlen emberben a hitet támasztja, ugyanaz a teremtő erő, amelyet a Szentlélek kifejt Jézus testének feltámasztásában. A Szentlélek a hit által új, feltámadott életre támasztja az ember személyét. Ebben az értelemben kell értenünk Szent Pál kijelentését, hogy „Krisztussal együtt” feltámadtunk (vö. Kol 3,1).

...

Bizonyára már találkoztunk emberekkel akik jobbak, mint mi, és mégsem tudnak hinni, mert még nem támasztott bennük hitet a Szentlélek. (Ilyenkor jogosan szégyellhetjük el magunkat, hogy Isten hogy elkényeztetett minket, s mi mégis milyen hálátlanok vagyunk iránta.) Ez is mutatja, hogy a hit nem emberi elhatározás és erőfeszítés kérdése: ahogy magától egy hulla sem kelhet új, örökkévaló életre, úgy hinni sem tudunk önmagunk erejéből. **Ugyanakkor viszont nélkülözhetetlen az ember oldaláról a bejegyzés, a Szentlélek befogadása, amely nélkül a hit nem bontakozhat ki benne.** A hívő ember válasza Jézus feltámadására tehát nem más, mint a megnyílás a teremtő Lélek előtt, aki hitet támaszt bennünk.

Isten minden embert üdvözíteni akar, tehát a Szentlélek minden ember életében megjelenik a holtakat feltámasztó erejével, és felhívja a hitre – mindenkit a maga módján. Csakhogy ezt el is kell fogadni. Aki a földi életet nem fogadja el, az öngyilkos lesz. Nemet mond saját létére, visszautasítja Isten teremtő szeretetét, Szentlelkét. Ilyen értelemben minden öngyilkos mintegy légszomjban hal meg: nincs benne az elevenítő Szentlélek. (Persze nem az öngyilkost ítéljük el, mert lehet, hogy a környezete nem szerette őt, vagyis nem lehelte rá a Szentlelket.) Ugyanígy, aki a hitre való felszólításnak ellenáll, az ugyancsak a Szentlelket utasítja el, és a természetfölötti, isteni életre mond nemet, vagyis lelki értelemben öngyilkos lesz.

A Szentlélek nemcsak Jézust mint egyént támasztotta fel, hanem vele együtt az Egyházat, az

ő Titokzatos Testét is. Így beléptünk az ő életébe. Ahogy Jézus önmagát az Atyának átadó halálában a Szentlélekben testestül-lelkestül, vagyis emberi természetével beleszületett az Atyába, úgy most vele együtt a hit kegyelméből személyünkben mi is istenfíúi életre jutunk.

Majd a következő lépésben, az utolsó napon ez megjelenik testünkön is. De a hitre való „feltámadás” nagyobb dolog, mint testünk feltámadása, mert ez utóbbi csak következménye az előbbinek. Ezért mondja Vianney-i Szent János, az arsi plébános: „**Az, hogy a halálos bűnét őszintén meggyónó ember feloldozást kap, nagyobb dolog, mint a halottak feltámasztása.**” A Szentlélek által Isten személyünket benső életének részesévé teszi, s Jézus mennyei élete már itt a földön megkezdődik bennünk. Ez az amiről Szent János ír: „**Isten fiai vagyunk, de még nem lett nyilvánvaló, hogy mik leszünk. Tudjuk azonban, hogy amikor meg fog jelenni, hasonlóak leszünk hozzá.**” (1Jn 3,2)

(Barsi Balázs ofm Újjáteremtő Lélek c. könyvéből részletek)

FELAJÁNLÓ IMA A FATIMAI SZŰZHÖZ

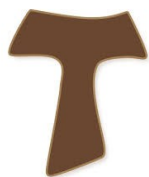
'Ezért, ó emberek és népek Anyja, te, aki ismered minden szenvedésüket és reményüket, te, aki anyai szíveddel érzed a mai világban folyó összes harcot a jó és a rossz, a világosság és a sötétség között, halld meg kiáltásunkat, melyet a Szentlélektől indítva közvetlenül a te Szívedhez intézünk: öleld át az Anya és az Úr Szolgálóleánya szeretetével emberi világunkat, melyet - az emberek és népek földi és örök sorsa miatti nyugtalansággal - följajnlunk és neked szentelünk. Különösen neked ajánljuk és szenteljük azokat az embereket és nemzeteket, melyeknek különlegesen szükségük van erre a följajnlásra és neked szentelésre.

'Oltalmad alá futunk, Istennek Szent Anyja! Könyörgésünket meg ne vesd szükségünk idején!'

Ámen.

II. János Pál pápa, 1984.03.25.

Szent Ferenc: Az erény ereje

Ahol szeretet és bölcsesség van, / ott nincs félelem, sem tudatlanság.
Ahol türelem és alázatosság van, / ott nincs sem harag, sem felindulás.
Ahol vigasság és szegénység van, / ott nincs sem kapzsiság, sem zsugoriság.
Ahol nyugalom és elmélkedés van, / ott nincs sem aggályoskodás, sem szertelenkedés.
Ahol az Úr félelme őrzi a kaput, / ott nincs helye az ellenségnek a betörésre.
Ahol irgalom és tapintat van, / ott nincs sem pazarlás, sem keményszívűség.

(Int 27)

Péteri Pál:

A Szentlélek ajándékai

Pünkösöd a Szentlélek kiáradásának az ünnepe. A harmadik isteni személy eljön és ajándékot hoz nekünk. Fontos kérdés, hogy mit kérünk tőle?

Első kérésünk ez legyen:

Szentlélek Isten, adj nekünk fényt!

Fényt, hogy megismerjük az igazságot és lássuk a helyes utat, amelyen járnunk kell, ha célunkat el akarjuk érni. Az élet alapvető kérdéseire a bölcsek sokféle választ adtak. Nehéz megtalálni a teljes igazságot. Minden világnézet úgy tünteti fel magát, mint az igazság egyedüli birtokosa. Az ember tanácstalanul áll, és saját erejéből aligha képes a nézetek között eligazodni. Ezért kérjük a Szentlélektől a megvilágosító kegyelmet, hogy segítségével elkerüljük a tévedést, és eljuthassunk az igazsághoz. Ez az igazság számunkra az üdvösséget jelenti.

A fény azonban önmagában nem elég ahhoz, hogy célunkat elérjük.

Ezért a következő kérésünk ez legyen:

Szentlélek Isten, adj nekünk erőt!

Erőt, hogy a megismert jót meg tudjuk tenni és a rosszat el tudjuk kerülni. Ne felejtsük el, hogy a rossz messziről mindig jónak és szépnek látszik. Ezért csábítja az embert. Gyengék vagyunk. Ha saját erőnkben bízunk, a kísértésekben el fogunk bukni. A Szentlélek azonban segítségünkre siet kegyelmi ajándékaival, és képessé tesz arra, hogy mindig nemet mondjunk a rosszra és a jót válasszuk. Ő ad erőt az élet küzdelmeihez, Ő segít a keresztek hordozásában. Az Ő adományai által képesek vagyunk minden nehézséget legyőzni és a jóban kitartani.

Végül kérjük még valamit:

Szentlélek Isten, add nekünk a szeretet tüzét!

Az ember szeretetre van teremtve. Csak akkor lehet boldog, ha szerethet és ha őt szeretik. A mai világban hiánycikk a szeretet. Az emberek önzők, csak saját magukkal, önös érdekeikkel és hasznukkal törődnek. Ezért van szükség a Szentlélek tüzére, hogy a szeretet ne aludjon ki végleg, hanem melegítse át az emberek kihűlő szívét. Gyűlöletből van elég, sajnos még az úgy nevezett keresztények között is. Ezt nehéz elviselni. Jó lenne, ha a Szentlélek fényében megismernénk ennek helytelenségét, a Szentlélek erejével elkerülnénk a rosszat, és a Szentlélek tüzével lángra lobbantanánk magunkban is, környezetünkben is az igazi krisztusi szeretetet.

(Péteri Pál: Valóban feltámadt c. könyvéből)

Joseph Ratzinger:

Szent Ferencről...

...Egy valakiről azonban semmiképpen sem feledkezhetiünk meg, akinek eredeti neve Giovanni Bernardone volt. Francescónak nevezték, kis franciának, mivel nagyon szerette a francia éneket. Hívatása egy mozgalmas történet. Mondhatjuk-e azt, hogy Ferenc az összeomlástól mentette

meg az Egyházat?

Inkább azt mondanám, hogy az Egyház sohasem omlott volna össze, de ő egy nagy válság idején döntő tetteket vitt végbe, hogy fennmaradjon az Egyház. Mindannyian ismerjük a pápa álmát: azt látta, hogy a lateráni bazilika rádől és akkor jön egy ember, aki megmenti az összedőléstől. III. Ince pápa ezt az álmodat Ferencre vonatkoztatta és fogadta őt. A nagy politikus pápa felismerte, hogy ez a politikától teljesen mentes, az evangélium radikalizmusából élő ember éppen az az erő, amely az Egyháznak megadhatta azt, amit egész kifinomult politikája nem tudott neki megadni. **Az Egyháznak szüksége volt egy belülről fakadó karizmatikus megújulásra, a hit új lángjára, és nem pedig csak tudásra, bürokratikus szervezetségre és politikai rendre.**

Azt hiszem, fontos látni, mennyire gyümölcsöző volt Krisztus szava: „kövess engem”, radikális módon kövess engem. Ebből újra és újra oly sok új ötlet és válasz származik. Az Egyház reménye most is az, hogy akkor, amikor a megszokás veszélye és elsüllyedés fenyegeti, a Szentlélek ereje révén belülről jönnek az új áttörések. Olyan áttörések, melyeket senki sem tervezett el, hanem amelyek egy kegyelemmel eltelt embertől származnak, és amelyek újból lehetővé teszik, hogy az evangélium gyümölcsei beérjenek.

Ferenc éppen egy ilyen ember volt. Könnyelmű élet, vidám fiatalság után hirtelen megragadta őt egy mélyreható elhivatottság, lelkesedéssel telve örömben élt. Nem gondolt arra, hogy rendet alapítson, elég volt számára a szerzetesség is. **Ebben a helyzetben, amelyben a kereszténység elnehezült és fakó volt, és teljesen belepte a mindennapok szürke egoizmusa, egyszerűen az evangéliumot akarta újból hirdetni és az Úr számára a népet összegyűjteni. Csakis az evangéliumot, a hegyi beszédet akarta hirdetni, az embereket akarta felrázni, belsőleg és külsőleg összegyűjteni Krisztus számára.**

Ebből aztán, csaknem akarata ellenére keletkezett az a mozgalom, amely – még inkább akarata ellenére – szerzetesi rend alakját öltötte. A pápa helyesen ismerte fel, hogy az evangélium új jelenvalóvá tételének – melyet Szent Ferenc szem előtt tartott – eszközre van szüksége, és hogy ezért az egésznek jogi intézményt kell kapnia. *Végül ez maradt a ferences rend belső drámája: készítés az evangélium radikalitására, amely készítés szétfeszíti az intézményes rendet, és több szabadságot, nagyobb szegénységet szeretne – a másik oldalon pedig az igény, hogy megtalálja formáit, amelyek természetes emberi közösséggé alakítják. De éppen ezzel a belső lánggal, amely mindig túlhalad a pusztán intézményességen, teljesítette a rend az Egyházban betöltött állandó feladatát.*

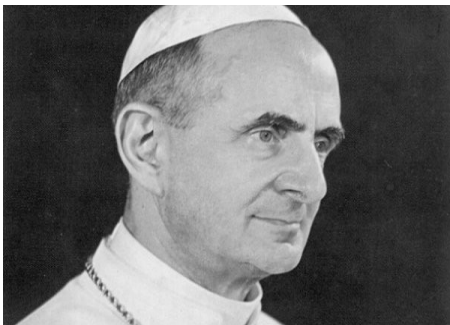
Hiszen maga az Egyház is tulajdonképpen abban a dilemmában él, hogy mindannyiunknak többnek kellene lennünk, s hogy mindannyian radikálisabban emelkedjünk ki életünk kompromisszumaiból. De ha már egyszer ezekkel a kompromisszumokkal kell továbbélünk ebben a világban, ahogyan azt megteremtették, legalább ennek a nyugtalanságnak a tüskéjét hordozzuk magunkban, és nyissuk meg saját életünket és a világ életét az evangélium egész nagysága előtt.

Szent Ferenc sohasem akart pap lenni. Vajon miért?

Ő egy nagyon bátor ember volt. Nála az Igének az eredeti jelentése él. Ő az Isten előtti kicsikhez akart tartozni, akikről az Úr azt mondta, hogy különleges módon fogják megérteni az evangéliumot. Számára a papság korának rendi felépítésével már a felemelkedett ember előjogai közé tartozott, amire szolgálatának tudatosan vállalt egyszerűségében nem törekedett. *Isten egyszerű evangelistája, énekesé és hirdetője akart maradni.*

A hagyomány szerint kétségkívül diakónus volt, egyike azoknak, akik a liturgiában hirdethették az evangéliumot. Evangélista akart lenni. Ehhez nyilvánvalóan számára a diakónusi hivatal – ami németül a „Dienstamt” –, a szolgálat szentsége tűnt életéhez megfelelő formának.

(Joseph Ratzinger: *Isten és a világ c. könyvéből* részlet 363.o.)

VI. Pál pápa

HITVALLÁSA

Az Egyház az isteni ígéretek örököse, és szellemi értelemben Ábrahám leánya azon az Izraelen keresztül, mely gondosan őrzi a szent könyveket, és tiszteli a pátriárkákat és prófétákat. **Az apostolok alapzatára van építve**, az ő mindig élő szavukat és pásztori hatalmukat közvetíti a századok során hűséggel, *Péter utódjában és a vele közösségben lévő püspökökben.*

A Szentlélek állandó segítségével az Egyház feladata, hogy őrizzé, tanítsa, értelmezze és hirdesse az igazságot. Azt az igazságot, amelyet a próféták még csak homályosan láttak, de amelyet Isten Jézus Krisztus által tökéletesen kinyilatkoztatott minden embernek. Hisszük mindazt, ami az Istennek leírt és áthagyományozott szava, és amit az Egyház akár ünnepélyes kijelentéssel, akár rendes és egyetemes tanítóhivatala útján előad. Hisszük, hogy Péter utódja tévedhetetlen akkor, amikor mint minden kereszténynek pásztora és tanítója „*ex cathedra*” szól.

Ugyanezzel a tévedhetetlenséggel rendelkezik a püspökök testülete is, amikor a pápával együtt a legfőbb tanítóhivatalt gyakorolja.

Hisszük, hogy az Egyház, amelyet Krisztus alapított és amelyért imádkozott, ***mindenkor egységes a hitben, az istentiszteletben és a hierarchia kötelékében.*** Ennek az egységnek nem akadály, sőt azt még szebben igazolja a liturgia rítusainak változatossága, a teológiai, lelki életi és egyéb iskolák örökségének törvényes különbözősége. Elismerjük, hogy Krisztus Egyházának szervezetén kívül is az igazságnak és lelki életnek számos olyan eleme van meg, amelyek az Egyház értékeit képezik, és az egyetemes egységre indítanak. Hisszük ezért, hogy a Szentlélek az, aki Krisztus minden tanítványában az egység vágyát ébren tartja, és éppen ezért reméljük, hogy egy napon mindazok a keresztények, akik ma még nem részesülhetnek az *Egyház teljes közösségében, egy nyájként, egy pásztor vezetése alatt egységre jutnak.*

Hisszük, hogy az Egyház szükséges az üdvösséghez. Egyedül az egy Krisztus az üdvösség közvetítője és útja, Ő pedig Testében, vagyis az Egyházban van jelen számunkra. ***Isten üdvözítő szándéka azonban minden emberre kiterjed.***

Akik tehát Krisztus evangéliumát és az ő Egyházát saját hibájukon kívül nem ismerik, Istent azonban őszinte szívvel keresik, akaratát pedig lelkiismeretük szavára hallgatva, a kegyelem hatására teljesíteni törekszenek, azok is láthatatlan módon Isten népéhez tartoznak, és elnyerhetik az üdvösséget. Számukat egyedül az Isten tudja.

Hisszük, hogy a szentmisében, amelyet a pap, mint Krisztus személyének képviselője, az egyházi rendben kapott szentségi hatalmával bemutat, és amelyet Krisztusnak és az ő titokzatos Teste tagjainak nevében felajánl, **valósággal megújul a Kálvária áldozata, és szentségi módon megjelenül az oltáron.** *Hisszük, hogy az utolsó vacsorán az Úrtól megszentelt kenyér és bor az ő Testévé és Vérévé változott át, amelyet kevéssel utóbb a keresztfán áldozott fel értünk.*

Hisszük, hogy a pap által megszentelt (konszekrált) kenyér és bor szintúgy átváltozik a mennyben dicsőségesen uralkodó Krisztus Testévé és Vérévé. **Hisszük, hogy a kenyér és bor külső színei alatt, bár érzékeink számára semmi sem változott, titokzatos módon ugyan, de mégis igazán valósággal, lényegileg jelen van az Úr.** Ebben a szentségben Krisztus nem lehet másképpen jelen, csak úgy, hogy a kenyér egész lényege átváltozik az ő Testévé, és a bor egész lényege átváltozik az ő Vérévé, ugyanakkor pedig a kenyér és a bor érzékelhető tulajdonságai változatlanul maradnak. Ezt a titkos átalakulást az Egyház nagyon alkalmas és kifejező módon illeti az *átlényegülés* szóval. Bármely hittudományi magyarázat, mely ezt a misztériumot valamennyire megközelíteni igyekszik, csak akkor lehet összhangban a katolikus hittel, ha tisztán rávilágít arra, hogy ezekben a dolgokban – egészen függetlenül a mi szellemiségünkötől – az átváltoztatás után megszűnt jelen lenni a kenyér s a bor; és magának az Úr Jézusnak imádandó Teste és Vére van jelen a kenyér és bor szentségi jelei alatt, így rendelte ezt maga az Úr, aki táplálékunkká akart lenni, minket pedig Titokzatos Testének kötelékében egymáshoz akart kapcsolni.

A mennyország fényében élő Úr Krisztus egy és oszthatatlan jelenléte az Oltáriszentség által nem sokszorozódik meg, hanem megjelenül a föld különböző helyein, ahol bemutatják az eucharisztikus áldozatot, íme ez a „myserium fidei”, vagyis a hitnek és az eucharisztikus kincseknek titka, amelyet mindannyiunknak meg kell vallanunk.

Ez a jelenlét a szentmise-áldozat bemutatása után is jelen marad az Oltáriszentségben, amelyet a tabernákulumban őrzünk, mint templomaink élő szívében. Ennél fogva édes kötelességünk, hogy tisztelettel vegyük és imádjuk magát a megtestesült Igét ebben a szent Kenyérben. Szemünk csak a kenyeret látja, a megtestesült Igét nem, de ő mégis jelen van itt előttünk, anélkül, hogy elhagyta volna a mennyet.

Hisszük, hogy Isten Országa itt e földön az Egyházban kezdődött el ugyan, de az Egyház mégsem e világból való, mert ez a világ mulandó. Éppen ezért az istenország fejlődése nem azonos a humanizmus, a tudomány, vagy a technika haladásával, hanem azt jelenti, hogy elmélyüljünk Krisztus felfoghatatlan gazdagságának ismeretében, állhatatosan reménykedjünk az örök boldogságban, lelkesebben találjon bennünk visszhangra az Isten szeretete, a kegyelem és a szentség egyre inkább kiáradjon az emberiségre. *De éppen ez a szeretet készíti magát az Egyházat, hogy a külső dolgokat illetően is az emberek javát keresse.*

Egyrészt tehát nem szűnik meg figyelmeztetni gyermekeit, hogy nincs itt a földön maradandó városunk, másrészt viszont **arra biztatja őket, hogy saját helyzetüknek és képességeiknek megfelelően szolgálják társadalmi közösségük javát, ápolják az igazságosságot, a békét és a testvéri együttélést, megfelelő módon segítsék a szegényebb és szerencsétlenebb helyzetben lévő embertársaikat.**

Amikor az Egyház, mint Krisztus jegyese, az emberek gondjaival törődik, részt vesz

örömeikben és reményeikben, fájdalmaikban és munkáikban, csak arra törekszik, hogy egész szívvel szolgálja őket, közben pedig Krisztus világosságát árássa szét az emberekre, és Krisztus, a Megváltó köré vezesse el és gyűjtse az embereket. *Az Egyháznak ezt a gondját azonban sohasem lehet úgy értelmezni, mintha hasonulni akarna ehhez a világhoz, vagy mintha kisebb buzgósággal akarná várni az Urat és az ő örök országát.*

Hiszünk az **örök életben. Hiszük, hogy a Krisztus kegyelmében megholtak lelkei az Isten népéhez tartoznak, akár még a tisztítóhely tüzeiben kell tisztulniuk, akár rögtön a mennybe kerültek a halál után, mint a jobb lator.** Ez az állapotuk azonban teljességgel megszűnik a feltámadás napján, mikor is ezek a lelkek ismét egyesülnek testükkel.

Hiszük, hogy az a sok lélek, aki Jézussal és Máriával együtt van a mennyben, az égi Egyházat alkotja, és az Örök boldogság részese. Látják Istent úgy, amint van.

Különböző mértékben ugyan, de az angyalokkal együtt ők is részesülnek annak az isteni hatalomnak gyakorlásában, mely a megdicsőült Krisztust illeti: **közbenjárnak értünk és testvéri gondossággal segítik gyarlóságunkat.**

Hiszünk az összes **keresztények közösségében**, vagyis azokéban, akik még a földön vándorolnak, és azokéban, akik már a mennyei boldogság részesei. Hiszük, hogy ők mindnyájan *egy Egyházat alkotnak*, és hiszük, hogy ebben a közösségben mindig körülvesz minket az irgalmas Istennek és az ő szentjeinek szeretete, kik mindig készséggel meghallgatják kéréseinket, ahogyan Jézus biztosított minket: **„Kérjétek, és megadatik nektek.”**

Ezt a hitet valljuk, ez a remény erősít, így várjuk a holtak feltámadását és az örök életet.

Áldott legyen a szent-szent-szent Isten! Ámen.

Vatikán, 1968. június 30.

PAULUA PP.VI.

*(Paul Poupard: A katolikus hit;
fordította: Török József;
kiadó: Szent István Társulat)*

John Henry Newman:

Az igazság és a hamisság küzdelme az Egyházban

„Hasonló a mennyek országa a tengerbe vetett háléhoz, mely mindenféle halat összefog, melyet, midőn megtelt, kihúztak a partra és leülvén, kiválogattak, a javát az edényekbe, a selejtet pedig kivetették”. (Mt 13,47)

Az emberek... nem akarják megérteni, lelküket az isteni igazságnak alárendelni, mintegy belenyugodni abba, hogy az áldások méltatlanoknak is adtak, hogy **„hasonló a mennyek országa a háléhoz, mely mindenfélét összefog”**. Kitérnek különféle módokon e titokteljes megállapítás elől. Tagadják olykor, hogy a rossz emberek valóságosan az Isten egyházában vannak, azt hiszik róla, hogy csak a jó emberekből áll. Kiagyalták egy külön és tökéletes láthatatlan egyház jelenvalóságát és csupán szentekkel népesítették be, - mintha az Írás csak egy szót is szól a valahol a látható egyháztól külön és függetlenül létező

szellemi testről e világban. És a látható egyházat semmi egyébnek, csak e világ egy részének, intézménynek, felekezetnek vagy pártnak tekintik. Vagy pedig, amennyiben elismerik isteni alapítását, kisebbitik a hit és szentségbeli színtartalmát és kiváltságait. A szentek közösségét pusztán névnek és az összes keresztényeket körülbelül egyformáknak tekintik, s ezzel végeredményben az Egyházzal és a küzdelemről szóló minden fogalmat kiüresítenek..

A szöveg azt mondja, hogy a „**mennyek országa**” vagyis a Keresztény Egyház „*a tengerbe vetett hálóhoz hasonló, mely mindenfélét összefog*”. Máshol Szent Pál mondja: „**Nagy házban nemcsak arany- meg ezüstedények vannak, hanem fából és agyagból valók is, és pedig amazok tisztességes, emezek tisztességtelen dolgokra**” (2Tim 2,20). Az ilyen helyeket, mint ez az idézet, nagyon különböző alkalmakból lehet felhasználni. Most az igazságnak és a hamisságnak az Egyházban való küzdelmével kapcsolatban akarom szemügyre venni.

...Hit és hitetlenség, alázatosság és dölyf, szeretet és önzés az apostolok korától kezdve egy és ugyanazon testben volt egyesítve, semmiféle emberi módon nem lehet az egyiket a másiktól elválasztani.

Mindazoknak, akik az Egyházban vannak, ugyanazok a kiváltságaik. Mindnyájan meg lettek kereszttelve, mindannyian járulhatnak az oltáriszentséghez, mindannyian oktatást nyertek az igazságban, mindannyian vallják az igazságot.

Minden időben voltak valóban, akik hamis tanításoknak hódoltak és nyíltan a bűnnek adták át magukat, s akiket ennek következtében könnyű volt felfedezni és elkerülni. De az ilyenek kevesen vannak. A Keresztény Egyház nagy tömegei egy és ugyanazon hitet vallják és látszólagosan mindnyájan egyetértenek egymással. Az ily látszólagosan egyértelmű személyek között folyamatban van mégis, mint volt kezdetől fogva, **a jó és rossz közötti ősi küzdelem**. Egyesek bölcsek, mások dőrék.

Ki tartozik az egyik és ki a másik részhez, rejtve van előttünk és rejtve lesz az ítélet napjáig.

Nem is alakultak ki jelenleg a jó vagy gonosz tökéletes mintaképei szerint egyénileg. Különböző fokban és módon különböznek egymástól, az egyikhez vagy másikhöz való ragaszkodásuk szerint. Az azonban bizonyos, hogy két rész van az Egyházban, bármily határozatlanok és bizonytalanok is körvonalaik, két részre szakadnak azok is, akik bizonyos értelemben meghitt barátokként élnek, gondolok azokra, akik ugyanazt a szellemi eledelt eszik és ugyanazt a Credot (Hiszekegyet) vallják.

...Közülük mindenki vagy a kegyelem edénye, vagy pusztulásra szánva a büntetés edénye, vagy helyesebben, akarnám mondani, az **lesz** az Utolsó Napon, és most útban van az egyik vagy a másik **irányban**. Nem tudunk másokat megítélni, nem tudjuk megítélni önmagunkat. Csak azt tudjuk magunkról, hogy törekszünk-e bizonyos mértékben Istennek szolgálni, vagy nem. Tudjuk, hogy Ő szeretett minket „**és megáldott bennünket Krisztusban minden lelki áldással**” (Ef 1,3) és kívánja üdvösségünket. Tudjuk a körülöttünk élő többiekről is, hogy őket is megáldotta ugyanazon Üdvözítő, s hogy testvéreinkül kell őket tekintenünk, ameddig szóval vagy tettel nyíltan meg nem tagadják testvériségüket. Igaz azonban mégis, hogy a jó és rossz **különválásának** súlyos folyamata állandóan tovább halad. A háló jelenleg mindenfélét összefogott. **És a világ végén lesz a végső szétválasztás...**

Igaz az is, hogy az élet folyamán minden minket érő dolog hitünk próbatétele és megtisztulásunk eszköze..

...Adj meg a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, az Isten, hogy bátorsággal álljunk meg helyünket!

(J. Henry Newman: BREVIÁRIUM c. könyvéből részlet)

Böjte Csaba ofm:

Hiszek a szeretet végső győzelmében!

(részlet)

...Döbbenetes történet volt Szeredában annak idején: egy anyának volt három fia. Már fiatal emberek voltak, amikor kettő közülük egymás után meghalt. Ez mindenkit megdöbbentett; hogy lehet, hogy valakinek a felnőtt gyermekei hirtelen meghalnak? Aztán történt, hogy a harmadik fiú is megbetegedett. Állítólag – én akkor még kicsi voltam, édesanyám mesélte – ez az anya fájdalomban és szomorúságában az egyik szentmise végén felkiáltott, hogy nincs Isten az égben, mert ha lenne, ilyen nem történhetne meg. És meggyógyult a gyermek.

Teltek-múltak az évek, és egyszer ez a fiú olyan szerencsétlenül ütötte meg az anyját, hogy az belehalt. Én, mint kispap ott voltam a temetésen. Akkor mondta a plébános, hogy soha nem lehet tudni, Isten kit mivel áld meg. Soha nem lehet tudni, hogy mi válik javunkra, és mi lesz a kárunkra. Mert ha annak idején ez a fiatal ember meghalt volna, nem lett volna ez az irtózatos tragédia, amire nemcsak az anya, de a fiú élete is ráment, hiszen börtönbe került.

Mint fiatal teológus megértettem, hogy ha Isten megenged valami rosszat, akkor valami sokkal rosszabbtól akar megvédeni bennünket, vagy valami olyan jó útra akar vezetni, amelyre magunktól soha nem térnénk rá.

Pio atya életrajzában olvastam egy érdekes történetet. Elment hozzá egy férfi, és kérte, hogy gyógyítsa meg, mert nem lát. Pio atya imádkozik, és egyszer csak azt mondja: „*Fiam, visszanyered a látásodat, de nem biztos, hogy meg tudod menteni a lelkedet*”. - A férfi elgondolkodott, s többet nem imádkozott azért, hogy lásson.

Csak a halálunk után vagy a túlvilágról visszanézve fogjuk megérteni a nagy összefüggéseket az életünkben!

Szokták mondani, hogy az élet olyan, mint egy szép perzsaszőnyeg. Lentről a szőnyeg visszáját látjuk, s ott nincs más, mint egy csomó értelmetlen bog. De ha fentről nézzük, azt látjuk, hogy csodaszép minták, formák, alakzatok gyűrűznek a szőnyegen. - Az életünk is ilyen. Innen a földről, a visszáját, fonákját látjuk a dolgoknak. Sokszor nem értjük, hogy mi miért történik, miért alakult így vagy úgy az életünk, miért nincsen másképp – s ilyenkor sírunk és fáj nekünk. Talán meg is bicsaklik az életünk, talán el is esünk, talán évekig duzzogunk, nem értünk semmit. ***De hiszem, hogy ha Krisztus nagypéntekét szemléljük, megértünk mindent!***

Nekünk olyan Istenünk van, aki nem kihúzott derékka, hollywoodi mosollyal viszi a maga keresztjét, és nem csípőből tüzel a keresztúton; hanem vérzik, szenved, elesik, összevegyül a sárral, sír és vérral verejtékezik. Látszólag értelmetlenül szenved, de nem adja fel, nem tér le a szeretet útjáról. Hűséges mindhalálig.

Azt gondolom, hogy nekünk is ez a feladatunk. ***Bármilyen történik, bármilyen fájdalom is ér bennünket, ne adjuk fel! Higgyünk a szeretet végső győzelmében! Higgyünk abban, hogy mindenek ellenére van feltámadás, van örök élet.***

A gonosz lélek biztos hogy mindannyiunkat próbára tesz. Meg szoktam látogatni azokat a fiatal házaspárokat, akiket én eskettem. Azt szoktam mondani, hogy elmegyek „szervizelni”. Huszonöt év garanciát vállalok az esküvőért! - Meglátogattam hát az egyik fiatal párt. Több mint egy éve voltak házasok. Beszélgetünk, kérdeztem, hogy megy a soruk?

- Köszönjük, jól vagyunk... - válaszolták.

- Na, de őszintén...

- Nem, atya, semmi gond nincs – mondta a fiatal asszonyka, ám volt valami a hangjában, ami miatt tovább kellett kérdezniem.

Végül elmeséltek néhány dolgot. Az ifjú férjnek pont az első házassági évfordulójukon kiszállásra kellett mennie. Felesége kérte, hogy siessen haza. Van vonat, minden nagyszerű. Igen ám, de férfiaknak munka után meg kellett beszélniük az elért eredményeket, a világ dolgait – lehetőleg egy korsó sör mellett.

Az asszonyok ezt nemigen értik, de ez benne van a férfiösztonben. A férj persze lekéste a vonatot. Az asszonyka meg odahaza főzött, elkészült a nagy ebéd, „*az én kicsi drágám, a bogaram mindjárt jön...*” stb. A férj azonban nem jön. Hervadozik az ebéd és a kedves fiatal asszonyka. A következő vonat fél nyolckor érkezett, a férj a pályaudvarról még elment, hogy valami ajándékot vegyen. Végül is sötétítő függönyt vásárolt a konyhába, hogy az asszony kedvében járjon. A legjobb szándékkal megvette a fehér alapon piros pettyes függönynek valót. Szépen becsomagolta, és dudorászva hazament.

No persze, otthon egy kis zsörtölődés fogadta. Aztán a mosolyszünetet az asszonyka törte meg, amikor kicsomagolta az ajándékot. Ám rögtön nagy hozzáértéssel közölte a férjjel, hogy az ajándék jó lesz portörölőnek, mert ő ilyen rongyot nem tesz fel az ablakra.

E rövid esztétikai értekezés után leültek „*ebédelni*”. A férj is tanújelét adta gasztronómiai képzettségének, ugyanis megkérdezte a nejétől, hogy nincs-e otthon egy kis zsíros kenyér? Mert ezt a fonnyadt ebédet biza' nem tudja megenni.- S akkor szép választékosan mindegyik mondott valami jót a másiknak, s a végén már nem is látták egymást, valami nagy csúf kupac jelent meg kettejük között.

Az asszony úgy érezte, hogy elrontotta az életét, és bezárkózott a belső szobába sírni. Eldöntötte, hogy reggel első dolga lesz, hogy becsomagol és hazamegy, mert ezzel a vadállattal ő nem képes tovább együtt élni. S aztán, ahogy sírtam a nagy üres szobában – szavait idézem – most már nem tudom, hogy álmomban történt-e, de egy szörnyű kacagást hallottam, vérfagyasztó sátáni kacajt. Teljesen biztos voltam abban, hogy az ördög kacag rajtunk! A hideg is kirázott.

Sötét volt a nagyszobában, félttem, kimentem a férjemhez és azt mondtam neki: „*Sanyi, kacag az ördög rajtunk*”.

A férjem rám mosolygott, s csak ennyit mondott:

„*Gyere, bújj ide, s akkor az ördög nem fog többé kacagni rajtad*”.

Én a lehető leggyorsabban férjem karjai közé bújtam,

és azóta is mindig arra gondolok, hogy igenis van valaki, aki el akarja rontani kettőnk kapcsolatát.

Igen testvéreim, van valaki, akinek nem tetszik, hogy ha a dogok szépen mennek, és megpróbál újból és újból keresztbe tenni! Aki annak örül, ha összeveszel a férjeddal, a gyermekeddel, munkatársaddal, barátoddal. Örül, ha feladod a harcot és duzzogva félrevonulsz, ha sebeidet nyaldosva feladod hitedet, Krisztusba vetett bizalmadat.

Jézus Krisztus azt kéri tőlem, hogy feltétel nélkül szeressem Őt. Kéri, hogy jó legyek. Ő maga mondja, hogy ne csak azokkal legyek jó, akik velem is azok voltak. Azt kéri, hogy építsem tovább vele együtt Isten országát. **„Atyám mindmáig munkálkodik, azért én is munkálkodom”** (Jn 5,17). Jó lenne, ha Te is ideállnál mellém, hogy együtt építsük Isten Országát.

(*Böjte Csaba ofm: Hiszek a szeretet végső győzelmében! c. könyvéből részlet*)

„Akiknek a fejüket vették a Jézusról való bizonyágtételért”

„*Ya rabbi Yasu!* („Segíts, Uram!”) - kiáltotta egyszerre a 21 narancssárga ruhába öltöztetett kopt keresztény, amikor az IS fekete ruhás hóhérai nekiálltak lefejezni őket a líbiai tengerparton.

„Ya rabbi!” - arabul olyasmit jelent, hogy „Uram!”, vagy „Ó, Uram, esetleg „Segíts, Uram!” Eredetileg Allah megszólítása volt ez, de a térdre, majd kivégzésükhöz hasra fektetett keresztények **Jézushoz beszéltek**. Majd fejüket vették a Jézusról való bizonyágtételért. Azért haltak meg, mert a kereszt népéhez tartoztak. Az „IS” mondja ezt. Ők egyébként nem provokáltak, hanem szerették a muszlimokat. Amikor az arab tavasz idején muszlim barátaik a szőnyegükön imádkoztak, ők falként vették körül őket. **Egyetlen bűnük az volt, hogy keresztények.**

A nyugati újságok címlapjai most nincsenek tele „je suis Copte” feliratokkal. Nem baj. Ennél nemesebb és dicsőségesebb ez a történet. A SAT-7 arab nyelvű műsora telefonon meginterjúvolta az egyik lefejezett fiatalember testvérét, **Beshir Estafanos Kamelt**.

A műsorvezető megkérdezte tőle, hogy mit érez. Beshir először is helyesbített: nem csak egy, hanem két fiú-testvére is ott volt a tengerparton. „**Bisu Esrafanos Kamel mártír és Samiel Estafanos Kamel mártír**. Büszke vagyok rájuk! Bisu 25 éves volt, Samiel 23 éves. Ők a kereszténység büszkeségei. Miattuk felemelt fejekkel, büszkén járhatok!”

„Az 'ISIS' többet adott nekünk, mint amit kérhetünk, mert nem vágták ki azt a részt, amikor megvallották a hitüket és segítségül hívták Jézus Krisztust. Az ISIS megerősítette a hitünket. Hálás vagyok az ISIS-nek, hogy nem vágták ki a videóból, amikor a hitük megvallását kiáltották.”

Az interjú aztán végig ebben a tónusban folytatódott. Valami furcsa öröm és reménység zuhant a képernyőre, ami széttörte a döbbenet és a gyász fojtogató páncélját. A reménység az áldozatok testvéréből sugárzott. Őt hallgatva a műsorvezető könnyei is csorogtak, meg az enyéim is.

- „Hogy van a családod?” - állítja meg egy pillanatra a műsorvezető.

- „*Hidd el nekem, hogy az emberek itt boldogok és nagyra tartják egymást. Nem gyászolnak, hanem elismerő szavakat mondanak egymásnak, amiért a faluban olyan sokan haltak mártírhalált. Büszkék vagyunk rájuk!*”

Az interjú legdöbbenetesebb része azonban csak ekkor következett, mert az eddigieket kis változtatásokkal akár egy öngyilkos merénylő családja is elmondhatta volna. A büszkeség és szégyen mátrixában élő kultúrák számára különös érték, ha családtagjaikat nagy méltóság éri, és ahogy egyes muszlimok között hőstettnek számít a hitetlenek legyilkolása közben elszenvedett hősi halál, keresztények között régi hagyománya van, de a keresztény hit nemessége másban is meglátszik.

- „Hogy éreztél, amikor a légicsapások elkezdődtek és láttad az ISIS tagok holttesteit?” - tereli a műsorvezető a témát a bosszú kérdésére.

- „**Megmondom neked az igazságot. Egészen a római idők óta mi, keresztények célpontok vagyunk a vértanúságra. Ez megkönnyíti számunkra az ilyen krízisek elviselését, mert az evangélium azt mondja, hogy szeressük az ellenségeinket, és áldjuk azokat, akik bennünket átkoznak.**” Vagyis nincs bosszúvágy. Megbocsátás van.

A műsorvezető ezután megkérdezi tőle, hogy tudna-e imádkozni azért, hogy az elkövetők bocsánatot nyerjenek.

A testvér ekkor elmeséli az édesanyjukkal való beszélgetését, aki aznap két fiát veszítette el. Hatvanas éveiben járó, tanulatlan édesanyjától azt kérdezte, mit tenne, ha meglátná az egyik ISIS-tagot az utcán, és megtudná, ő volt a hóhéra fiainak. Az édesanyja azt válaszolta: „**Behívnam a házukba és imádkoznék érte, hogy megnyíljanak a szemei, mert segített nekünk bemenni a mennyek országába!**”

Az interjú végén a vértanúságot szenvedett kopt fiúk bátyja hangosan imádkozik az ISIS-tagokért: „**Drága Istenem, nyisd meg a szemüket, hogy üdvözüljenek! Szabadítsd meg őket a tudatlanságtól és a rossz tanoktól, amiket tanítottak nekik! Ámen.**”

Az elmúlt évtizedben rendkívüli evangéliumi ébredés futott végig az egyiptomi kopt egyházon. Bibliatanulmányozó körök alakultak szerte a Nílus-parti városokban, megerősödtek a felekezeti kapcsolatok, új, hatalmasra duzzadt gyülekezetek jöttek létre, **fiatalok tízezreit** ragadta magával a megújulás.

2011. november 11-én a muszlim tengerben élő, marginalizált, kívülről fojtogatott keresztények felekezeti virrasztásra és dicsőítésre gyűltek egybe, hogy együtt erősödjének hitükben. Több, mint **ötvenezer Jézus-követő találkozott a mokatami barlangoknál.** Ezeket nemrégiben egy Simaan nevű alázatos, Szentlélekkel betöltött kopt pap ásta ki és változtatta keresztény gyülekezőhellyé, miközben elképesztően eredményes missziós munkát végzett a szimplán csak szemétvárosnak nevezett szegénynegyedben.

Szippantsunk most bele ennek a levegőjébe, hátha bennünket is megérint valami a menny reménységéből.

Néha úgy érzem, a mennyei valóságot igazán csak szorongatott helyzetben lehet megtapasztalni, akkor is a Szentlélek által.

Az egyiptomi hívők helytállása kijózanító.

Egyszer mi is ott állunk majd egy tengerparton, ha nem Líbiában, akkor Hádész kapuinál, és egyáltalán nem lesz mindegy, hogy van-e olyan imádság a szívünkben, mint a narancsruhás vendégmunkások „**Ya rabbi Yasu!**” kiáltása volt.

(Szabados Ádám forrás: <http://divinity.szabadosadam.hu/>)

*A Ferences Világi Rend Képzési levele. Megjelenik kéthavonta.
„Ingyen kaptátok, ingyen adjátok.”
Kiadja a FVR Országos Tanácsa belső használatra.
1024 Budapest, Rómer Flóris u. 4.
Összeállította: Hammer Péterné Katalin FVR*